

A jelnyelvet használó betegekkel való kommunikáció az egészségügyben

Molnár Ilona Bettina¹, Nagy Péter², Kívés Zsuzsanna¹

¹Pécsi Tudományegyetem Egészségtudomány Kar
Egészségbiztosítási Intézet, Egészségfejlesztési és Népegészségtani Tanszék
²Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar

Összefoglalás

Magyarországon becslések szerint a népesség csaknem 10%-a hallássérült. Jelentős probléma, hogy a jelnyelvet használó betegek jogai csorbulhatnak az egészségügyi ellátás során a kommunikációs akadályok miatt. Kutatásunk célja annak feltárása, hogy a hallássérült betegek milyen kommunikációs problémákkal küzdenek az egészségügyi ellátás során, továbbá rávilágítani az őket ellátó szakdolgozók nehézségeire, igényeire is.

A minta alanyai egyszerű nem véletlenszerű módszerrel a Baranya megyei SINOSZ klub tagjai, a PTE Klinikai osztályainak dolgozói és az I. sz. mentőállomás dolgozói közül kerültek ki. A hallássérültek részére készített sajtószertesítésű kérdőív kérdései kiterjedtek a szociodemográfiai adatokra, az orvoshoz fordulási szokásokra, az egészségügyi ellátással kapcsolatos véleményre, elégedettségre, tapasztalatokra. A szakdolgozók részére készített kérdőív a hallássérültekkel való kommunikációs tapasztalatokra, a kommunikációval kapcsolatos továbbképzés igényére fókuszált.

A megkérdezett 120 fő szakdolgozó 66%-a nem tapasztalt nehézséget a hallássérültek ellátása során, a hallássérültek többsége azonban negatívan értékelte a kommunikációt. Mindkét vizsgált csoport támogatja a segédeszközök alkalmazását az ellátás során. A hallássérült páciensek többsége igénybe venne jelnyelvi tolmácsot az ellátás során (95%), a szakdolgozók pedig nagyszázalékban (76%) végeznének jelnyelvi tanfolyamot. Kutatásunk során a szakdolgozók csekély érdeklődést mutattak a vizsgált probléma iránt, melyet a vizsgálatban résztvevő hallássérültek tapasztalatai is megerősítettek. Következtetésünk szerint, az ellátók oktatásába be kell építeni a jelnyelvi képzést és emelni kellene a kommunikációs tanórák számát is. Nemzetközi példák alapján csekély gazdasági befektetéssel és az egészségügyi oktatás bővítésével megreformálható, javítható a jelnyelvet használók egészségügyi ellátása.

Kulcsszavak: siket, hallássérült, kommunikáció, egészségügyi ellátás

The use sign language in the communication with patients in health care

Summary

According to estimates at least 10% of the population in Hungary has hearing difficulties. Due to communication problems, sign language users may not always get adequate patient care. The goal of present research is to reveal the communicational problems of hearing impaired people in healthcare settings and at the same time disclose the difficulties health care personnel have to face.

The target sample of the study was chosen by simple and not random methods. The sample contained the SINOSZ Club's members of Baranya county, employees of the various departments of the Medical University of Pécs and employees of the Ambulance Station Number 1. The self - prepared questions of the interview included: socio-demographical details, medical attendance, satisfaction and patient experience. The questionnaire prepared for health care personnel focused on their communication experiences with hearing impaired people, and need for communication training.

66% of the 120 health care staff reported, not to have any communication difficulties, but the communication was evaluated negative by the hearing impaired people. Both examined groups would support the use of aids during the care process. The majority of hearing impaired patients (95%) would like to use an interpreter and high percentage of employees (76%) would take a sign language exam. The analysis showed that health care staff was not interested in these issues, which was also confirmed by the experience of hearing impaired patients.

As a conclusion, research has indicated that there is a need to include sign language training into the curricula of health care staff along with the increase in the number of communication classes. As international studies suggest, the quality of care of hearing impaired people can be increased by small financial contributions and the expansion of health care education.

Keywords: deaf, hard of hearing, communication, health care

Irodalom:

1. http://www.hallasvilaga.hu/?parent_id=102&module=220 (Budapest, 2013.12.09.)
2. <http://www.fszk.hu/mjp/jelnyelvi-szolgaltatasok-igenybevetele.pdf> (Budapest, 2013.12.09.)
3. J. Ubido, J. Huntington, D. Warburton (2002) Inequalities in access to healthcare faced by women who are deaf , Health and Social Care in the Community March, 10(4), pp.:247–253
4. Hadi N. (2010) Fogyatékoság – nyelvi jogok – jelnyelv, Jura, (16. évf.)1. sz. pp.:49-58.
5. A. O’Hearn (2007) Deaf Women’s Experiences and Satisfaction , With Prenatal Care: A Comparative Study , Family Medicine Vol. 38, No. 10 November-December, pp.:712-716
6. Petrényi-Petrik P.(2000) Betegtájékoztatásról és személyközpontú ápolásról a jog és etika, Nővér, 13. évf., 4. sz, pp.:29-30
7. Jogszabály: 2009. évi CXXV. Törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról
8. P. Zazove L. C. Niemann; D. W. Gorenflo, C. Carmack; D. Mehr, J. C. Coyne, T. Antonucci (1994) The Health Status and Health Care Utilization of Deaf and Hard-of-Hearing Persons, Family Medicine, Vol.2., pp.:387-390
9. Dr. Forgó K., Dr. Pongrácz J., Dr. Szekeres Zs., Törőcsik K (2003) Kommunikáció az ellátó rendszer elemei között, az ennek javítására hozott intézkedések, IME, 6. szám, pp.:24-28
10. 21 A. O’Hearn (2007) Deaf Women’s Experiences and Satisfaction , With Prenatal Care: A Comparative Study , Family Medicine Vol. 38, No. 10 November-December, pp.:712-716
11. <http://www.taubblindenwerk.de/> {Pécs, 2012-03-29}
12. <http://www.sinosz.hu/?q=kozossegunk/siketseg-es-jelnyelv> (Budapest, 2013-12-09)
13. <http://www.sinosz.hu/?q=kozossegunk/nagyothallas> (Budapest, 2013-12-09)
14. <http://www.c3.hu/~sinoszib/jelny.htm> (Budapest, 2013-12-09)
15. http://www.bibl.u-szeged.hu/inf/szakedoli/2004/seredine/htm/a_hallasserultek.htm (Budapest, 2013-12-09)